

20250207 Terugblik Wlz regio aanpak Gelderland-Zuid 2024

1 Inleiding

Eind 2023 hebben regiogemeenten van Gelderland-Zuid, zorgkantoor VGZ, zorgaanbieders en de GGD mede op basis van input van cliënten en ervaringsdeskundigen een Wlz regio aanpak opgesteld. De regioaanpak Wlz Gelderland-Zuid is ontwikkeld op verzoek van het Rijk om bij te dragen aan het verminderen van de instroom Wlz Ggz. De openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz), voor mensen met een psychische stoornis die voldoen aan de hiervoor geldende zorginhoudelijke toegangscriteria, heeft namelijk geleid tot een grotere instroom dan het Rijk vooraf had ingeschat. Vermindering van de hoge instroom is wenselijk om de zorg betaalbaar te houden. In de Wlz regioaanpak zijn een aantal acties afgesproken met als doelstelling passende zorg voor cliënt realiseren. Eind 2024 is terug en vooruitgekeken met VGZ, regiogemeenten en de zorgaanbieders naar de regioaanpak Wlz. Hierbij doen we kort verslag van de bevindingen.

2 Wat is afgesproken en uitgevoerd in de Wlz regioaanpak Gelderland-Zuid?

1. **Overlegtafel passende zorg.** Periodiek overleg tussen Gemeenten, VGZ en grote zorgaanbieders over hoe we samen beter passende zorg binnen de Wmo en Wlz kunnen realiseren. Bespreken van voortgang plan van aanpak, uitdagingen, ontwikkelingen en onderlinge samenwerking rondom passende zorg en de effecten voor zowel de Wlz als Wmo. Evaluatie van de regioaanpak begin 2026.
   Organisatie: VGZ en gemeente Nijmegen.
   Betrokkenen: n.t.b. zorginstellingen en regiogemeenten.
   Planning: 3x per jaar. In 2024 zullen we bekijken in hoeverre dit initiatief kan aansluiten bij de Sluitende Aanpak of Iza.
   Realisatie: er zijn in 2024 vier bijeenkomsten geweest, waarvan de laatste met alle zorgaanbieders.
2. **Handreiking toetsingskader CIZ.** Gebruik van handreiking CIZ voor toelating Wlz door alle zorgpartners, buurtteams en gemeenten.
   Organisatie: na akkoord verspreiden betrokken organisaties toetsingskader onder collega's.
   Planning: Q1 2024.
   Realisatie: de handreiking toetsingskader CIZ is begin 2024 verspreid onder alle deelnemende zorgaanbieders, buurt/sociale teams en regiogemeenten.
3. **Casuïstiekbespreking.** Bij twijfel over passendheid van Wlz: bespreking casus in ketenoverleg beschermd wonen (gecontracteerde zorgaanbieders, GGD en gemeente Nijmegen).
   Organisatie: gemeente Nijmegen en GGD.
   Betrokkenen; zorginstellingen.
   Planning: ketenoverleg is eens per 6 weken. Vanaf Q1 2024.
   Realisatie: voor de casuïstiek bespreking is slechts één keer een casus aangedragen, maar dit was van een inwoner die al in de Wlz zat.
4. **Onderzoek verbetermogelijkheden indiceren**. Tegen licht houden van huidige wijze van indiceren (gesprek en indicatieduur) voor beschermd wonen in Gelderland-Zuid) en ambulante begeleiding.
   Organisatie: gemeente Nijmegen.
   Betrokkenen: GGD, regiogemeenten en sociale en buurtteams.
   Planning: Q1 2024 (evaluatie TBW). Bespreking resultaten medio 2024.
   Realisatie: begin 2024 heeft een evaluatie plaatsgevonden van de Toegang Beschermd Wonen, met inbreng van cliënten, zorgaanbieders, verwijzers en regiogemeenten. De evaluatie was in zijn algemeenheid positief en heeft geleid tot enkele verbeteracties (bv. t.a.v. de communicatie naar cliënten). T.a.v. de indicatieduur, daarbij wordt maatwerk toegepast en geeft geen aanleiding tot aanpassingen.
5. **Communicatie naar cliënten**(-vertegenwoordigers), buurteams, zorginstellingen en gemeenten. Ontwikkelen en verbeteren communicatie over beschermd wonen en Wlz.

Organisatie: VGZ en GGD.
Betrokkenen: gemeenten.
Planning: in Q1 2024.
Realisatie: er is een werkgroep opgericht die zich inzet om de communicatie naar clienten te verbeteren, zowel m.b.t. wmo (vanuit gemeenten, GGD en zorgaanbieders) als vanuit de Wlz (VGZ). Deze werkgroep werkt samen met cliënten en ervaringsdeskundigen. De werkgroep is enkele keren samen gekomen.

6. **Aanvullingen uit het land.** Mogelijk zijn er nog goede aanvullingen uit het land om te adopteren.
Organisatie: gemeente Nijmegen en VGZ.
Planning: Q4 2023 en Q1 2024.
Realisatie: er zijn uit andere regio's geen goede aanvullingen gesignaleerd om over te nemen.

3 Ontwikkelingen en cijfers instroom Wlz in 2024

De (landelijke) cijfers rondom de instroom van de Wlz Ggz geven een lichte daling van de instroom in de Wlz Ggz. De daling was in 2024 voldoende voor het Rijk om geen kortingen op te leggen voor 2025. De daling is nog steeds te hoog voor het Rijk. De nieuwe staatssecretaris van het nieuwe kabinet heeft zich echter hier nog niet over uitgesproken hoe ze hier mee verder wil gaan.
Cijfers over onze regio Wlz instroom in 2024 zijn (nog) niet beschikbaar. De cijfers[1] die wel beschikbaar zijn, zijn erg algemeen en geven weinig tot geen sturingsmogelijkheden voor de regio.

De VNG heeft zich in september 2024 teruggetrokken uit de bestuurlijke afspraken rondom de Wlz. Dit is gebeurd uit protest tegen het niet toepassen van volumecompensatie voor Beschermd Wonen. De regiogemeenten en VGZ hebben in september 2024 besloten om toch door te gaan met de Wlz regioaanpak Gelderland-Zuid.

4 Stand van zaken regio aanpak Wlz Gelderland-Zuid, 10 december 2024

Op 10 december 2024 hebben zorgaanbieders, regiogemeenten en VGZ terug- en vooruitgekeken op de regioaanpak Wlz. Hieruit kwamen de volgende conclusies:

- De uitvoering van de Wlz regioaanpak Gelderland-Zuid heeft geen harde resultaten opgeleverd, maar die waren vooraf ook niet verwacht. Het is daarbij ook lastig om als regio veel invloed te hebben op het terugdringen van de instroom in de Wlz. De beschikbare cijfers zeggen weinig en roepen meer vragen op dan ze beantwoorden. Als belangrijk winstpunt zien de betrokken regiogemeenten, VGZ en zorginstellingen dat elkaar beter kunnen vinden en met elkaar samen meer oplossingen vinden voor cliënten in de verschillende domeinen.
- Een aantal acties uit de Wlz regioaanpak zijn uitgevoerd en afgerond, andere worden voortgezet:

1. *Overlegtafel passende zorg*. We gaan hier mee door, althans op thema's waarin we overstijgend aan de Wmo en Wlz overlap en meerwaarde zien om met elkaar overleg te hebben. Dit geldt voor (nu) de volgende thema's I) complexe doelgroepen en II) bevorderen extramurale zorg en afschalen. Hierin kijken we met grote en kleine zorgaanbieders, VGZ en regiogemeenten in kleine werkgroepen hoe we hierin beter kunnen samenwerken.
2. *Handreiking toetsingskader CIZ*. Deze is al verspreid en bekend. Het is niet zinvol om hier verder mee te gaan.
3. *Casuïstiekbespreking*. Er was geen behoefte aan, daarom stoppen we hier mee. Mocht die behoefte alsnog weer ontstaan, dan kunnen we daar opnieuw naar kijken.
4. *Onderzoek verbetermogelijkheden indiceren*. Dit is al gebeurd en heeft niets nieuws opgeleverd en stoppen we mee.
5. *Communicatie naar cliënten verbeteren*. Dit project is nog gaande en wordt gecontinueerd
6. *Aanvullingen uit het land.* Dit heeft niets opgeleverd.

Kortom, we gaan door met overlegtafels op thema's, waarin we meerwaarde zien, en met het communicatietraject.

[1] **Regiobeeld.nl**